

EESTI HAIGEKASSA
2009. aasta
I kvartali aruanne

Haigekassa 2009. aasta I kvartali tulemusaruanne

Eesmärk	Mõõdik	Eesmärkide täitmine I kvartalis
Kindlustatu rahulolu tervishoiusüsteemiga		
1. Tagada tervishoiuteenuste, ravimite ja rahaliste hüvitiste kättesaadavus		
-	Rahulolu arstiabi kättesaadavusega	X
- Tagada ühetaoline kättesaadavus	Kaasata kindlustatuid tegevustesse, mis võimaldavad parandada inimeste tervise seisundi jälgimist	2009. aasta I kvartalis liitus perearstide kvaliteeditasu süsteemiga 85% perearstidest, kelle nimistutes olevad inimesed on sellega hõlmatud ennetustegevuste ja krooniliste haiguste süstemaatilise jälgimisega.
-	Tähtaegselt eriarsti vastuvõtule pääsenud kindlustatuid	Tähtaegselt pääses eriarsti ambulatoorsele vastuvõtule 99,68% ja statsionaarsele ravile 100% kindlustatutest.
	Endoproteesimise maksimaalne järjekorra pikkus	Endoproteeside operatsioonidele ravijärjekord on nõukogu poolt kinnitatud ooteaja piires (maksimaalne ooteaeg 2,5 aastat)
- Arendada partnersuhteid ja tagada lepinguliste kohustuste täitmine	Partnerite rahulolu koostöö üle haigekassaga	X
2. Arendada tervishoiuteenuste ja tervishoiusüsteemi kvaliteeti		
-	Rahulolu arstiabi kvaliteediga	X
- Tõhustada tervishoiuteenuste kvaliteedi arengut	Haigekassa ja erialaliitude koostöös valminud ravijuhendid	X
- Tõhustada tervishoiuteenuste kvaliteedi hindamist ja kontrolli	Kliiniliste auditite arv	X
	Tervishoiuteenuste osutamise dokumentatsiooni vastavus õigusaktidele	X
3. Kujundada inimeste tervisekäitumist läbi tervist edendavate ja haigusi ennetavate tegevuste		
	Sotsiaalkampaaniate märgatavus	2009. aasta I kvartalis käivitati aastaringse toimuv vähi varajase avastamise teavituskampaania "Kingi endale kindlustunne!"
- Tagada tervise edendamise ja haiguste ennetamise projektide sihipärane elluviimine	Vähiennetuse sõeluuringute hõlmatus.	2009. aasta I kvartali tegevustega saavutati rinnavähi sõeluuringus kutsutud naiste 10%-line hõlmatus ja emakakaelavähi sõeluuringus 15%-line hõlmatus.
- Tagada klientide ja partnerite teadlikkus õigustest ja kohustustest	Kindlustatute teadlikkus oma õigustest	X

4. Tagada läbi ravikindlustusvahendite planeerimise ja kasutamise eesmärgipärasuse ning efektiivsuse ravikindlustuse süsteemi rahaline jätkusuutlikkus

-	Rahulolu ravikindlustuse arvelt tasutavate teenuste valikuga	
- Tõhustada ravikindlustushüvitiste vajaduste hindamist ja planeerimist, tasakaalustades vajadused eelarve võimalustega	Kokkulepe erialaseltsidega eriala 4 aasta teenuste vajaduste osas	X
- Tõsta ravikindlustusvahendite kasutamise efektiivsust	Ravijuhu keskmine maksumus	X

5. Tõhustada organisatsiooni toimimist

- Arendada töötajate kompetentsust ja motivatsiooni	Töötajate rahulolu haigekassa juhtimise ja töökorraldusega	X
- Kasutada standardseid ja laia funktsionaalsusega infosüsteeme	Käideldavus	X

X –tegevust ei mõõdetud/ hinnatud esimeses kvartalis

Haigekassa 2009. a I kvartali eelarve täitmise aruanne

Tabel 1. Eelarve (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. a I kvartaliga %
HAIGEKASSA TULUD					
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	2 999 649	2 960 000	2 934 910	99%	-2%
Tervishoiuteenuse osutajate ehitiste kulum	42 061	0	0	-	-100%
Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud	9 178	10 000	10 938	109%	19%
Sissenõuded teistelt isikultelt	4 214	3 000	2 472	82%	-41%
Finantstulud	31 007	30 000	32 035	107%	3%
Muud tulud	8 058	7 000	6 107	87%	-24%
sh sihtfinantseerimine	7423	5 252	5 955	113%	-20%
EELARVE TULUD KOKKU	3 094 167	3 010 000	2 986 462	99%	-3%
HAIGEKASSA RAVIKINDLUSTUSE KULUD					
Tervishoiuteenuste kulud	2 007 745	2 121 499	2 075 931	98%	3%
Haiguste ennetuse kulud	29 776	33 591	28 148	84%	-5%
Üldarstiabi kulud	262 116	271 537	263 603	97%	1%
Eriarstiabi kulud	1 584 441	1 682 186	1 651 796	98%	4%
Hooldusravi kulud	56 791	61 017	60 343	99%	6%
Hambaravi kulud	74 621	73 168	72 041	98%	-3%
Tervise edendamise kulud	1 999	3 000	1 697	57%	-15%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	301 546	348 505	312 158	90%	4%
Ajutise töövõimetus hüvitiste kulud	692 170	777 337	815 299	105%	18%
Muude rahaliste hüvitiste kulud	52 825	56 267	42 616	76%	-19%
Muud kulud	29 693	33 726	31 373	93%	6%
Riigieelarvest sihtotstarbeliselt finantseeritavad kulud	7 434	5 252	5 955	113%	-20%
Muud ravikindlustushüvitiste kulud	22 259	28 474	25 418	89%	14%
Ravikindlustuse kulud kokku	3 085 978	3 340 334	3 279 074	98%	6%
HAIGEKASSA TEGEVUSKULUD					
Personali- ja juhtimiskulud	16 742	17 791	17 168	96%	3%
Töötasu	12 561	13 348	12 880	96%	3%
sh juhatuse liikmete tasu	453	462	462	100%	2%
Töötuskindlustus	36	38	37	97%	3%
Sotsiaalmaks	4 145	4 405	4 251	97%	3%
Majandamiskulud	4 789	5 660	4 805	85%	0%
Infotehnoloogia kulud	1 886	2 535	2 043	81%	8%
Arenduskulud	535	1 030	270	26%	-50%
Koolitus	260	487	202	41%	-22%
Konsultatsioonid	275	543	68	13%	-75%
Finantskulu	21	40	34	85%	62%
Muud tegevuskulud	644	976	684	70%	6%
Ravikindlustussüsteemi järelevalve	0	300	395	132%	-
Avalikud suhted/teavitamine	46	289	41	14%	-11%
Muud kulud	598	387	248	64%	-59%
Haigekassa tegevuskulud kokku	24 617	28 032	25 004	89%	2%
EELARVE KULUD KOKKU	3 110 595	3 368 366	3 304 078	98%	6%
Aruandeaasta tulem	-16 428	-358 366	-317 616	89%	1833%
KOKKU	3 094 167	3 010 000	2 986 462	99%	-3%

Tulud

Tabel 2. Tulud (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	2 999 649	2 960 000	2 934 910	99%	-2%
Tervishoiuteenuse osutajate ehitiste kulum	42 061	-	-	-	-100%
Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud	9 178	10 000	10 938	109%	19%
Sissenõuded teistelt isikutelt	4 214	3 000	2 472	82%	-41%
Finantstulud	31 007	30 000	32 035	107%	3%
Muud tulud	8 058	7 000	6 107	87%	-24%
Sh sihtfinatseerimine	7 423	5 252	5 955	113%	-20%
Kokku	3 094 167	3 010 000	2 986 462	99%	-3%

Sotsiaalmaks

Eelmiste aastate laekumise alusel prognoositi I kvartali laekumiseks 23,1% aasta tulust. Aluseks võeti 2009. a kinnitatud eelarve 12,8 miljardit krooni (aruande koostamise ajaks on haigekassa esitanud nõukogule lisaelarve, mille kohaselt väheneb haigekassa aasta tulu sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa laekumisest 612,4 miljoni krooni võrra).

Tulud kindlustatud isikuga võrdsustamisest

Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvate tulude hulgas kajastatakse ka Eestis elavate Vene Föderatsiooni relvajõudude mittetöötavate pensionäride ravikindlustuse lepingu alusel laekuv tulu.

Aruandeperioodil laekus kindlustuslepingute alusel 10,9 miljonit krooni sh 1,1 miljonit krooni vabatahtlike lepingute alusel ja 9,8 miljonit krooni Vene Föderatsiooni pensionäride kindlustamisest.

Sissenõuded teistelt isikutelt

Tervishoiuteenuste osutajad, kindlustatud ja tööandjad on tagastanud kvartali jooksul 1,9 miljonit krooni põhjendamatu tasu. Täitevameeti poolt on hagide alusel sisse nõutud pool miljonit krooni.

Nõuded on viimastel aastatel vähenenud, kuna kasutuselevõetud elektroonilised lahendused on muutnud kontrollivõimalused tõhusamaks ning vähendanud ka juhuslike vigade tekkimise võimalusi.

Finantstulud

Finantstuludena kajastatakse reserve ja vabade vahendite investeerimisest saadud tulu.

Tabel 3. Investeeringute põhinäitajad

	Riskireservi ja tulemi investeeringud		Reservkapitali inves- teeringud	
	31.03.2008	31.03.2009	31.03.2008	31.03.2009
Fondi maht soetusmaksumuses, tuh kr	2 472 573	2 898 104	457 508	474 896
Fondi maht turuväärtuses, tuh kr	2 485 665	2 925 166	464 390	491 326
Realiseeritud kasum aasta algusest, tuh kr	37 398	42 907	3 243	5 390
Ümberhindluse kasum, tuh kr	13 092	27 062	6 882	16 430
Tulusus aasta algusest (aasta baasil)	4,09%	4,9%	4,08%	5,8%
Investeeringute keskmine kestus päevades (aasta baasil)	0,26	0,27	1,18	1,22

Muud tulud

Sihtotstarbeline eraldi riigieelarvest viljatusravi kulude katmiseks oli 6 miljonit krooni. Tulu majandustegevusest ja EL kodanikele osutatud teenuste eest oli 152 tuhat krooni.

Kulud

Haigekassa kulud jagunevad

- Ravikindlustuse kulud
- Haigekassa tegevuskulud

Tabel 4. Kindlustatute arv

	31.03.2008	31.12.2008	31.03.2009	Muutus 31.12.2008- 31.03.2009 (3 kuud)	Muutus 31.03.2008- 31.03.2009 (12 kuud)
Töötavad kindlustatud isikud	670 493	658 079	635 437	-22 642	-35 056
Riigi poolt kindlustatud isikud	33 726	40 477	54 393	13 916	20 667
Kindlustatutega võrdsustatud isikud	580 542	579 752	586 801	7 049	6 259
Välislepingu alusel kindlustatud isikud	3 416	3 410	3 456	46	40
Kokku	1 288 177	1 281 718	1 280 087	-1 631	-8 090

Ravikindlustuse kulud

1. Tervishoiuteenuste hüvitised

Tabel 5. Tervishoiuteenuste hüvitised (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Haiguste ennetuse kulud	29 776	33 591	28 148	84%	-5%
Üldarstiabi kulud	262 116	271 537	263 603	97%	1%
Eriarstiabi kulud	1 584 441	1 682 186	1 651 796	98%	4%
Hooldusravi kulud	56 791	61 017	60 343	99%	6%
Hambaravi kulud	74 621	73 168	72 041	98%	-3%
Kokku	2 007 745	2 121 499	2 075 931	98%	3%

1.1. Haiguste ennetamine

2009. aasta I kvartali haiguste ennetamise kulud moodustasid 84% samaks perioodiks planeeritud eelarvest.

Tabel 6. Haiguste ennetamine (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Koolitervishoid	16 300	16 658	15 615	94%	-4%
Noorte reproduktiivtervise projekt	3 193	3 524	3 296	94%	3%
Rinnavähi varajane avastamine	2 097	3 857	2 299	60%	10%
Emakakaelavähi varajane avastamine	479	1 043	583	56%	22%
Südamehaiguste ennetamise projekt	531	677	346	51%	-35%
Osteoporoosi varajane avastamine	271	346	196	57%	-28%
Fenüülketonuuria ja hüpotüroosi uuringud	739	834	686	82%	-7%
Pärilike haiguste sünnieelne diagnostika	2 882	3 105	2 296	74%	-20%
Vastsündinute kuulmisiskriining	881	1 194	1 039	87%	18%
Noorsportlaste tervisekontroll	2 402	2 338	1 791	77%	-25%
Vaktsineerimine B-hepatiidi vastu	1	15	1	7%	0%
Kokku	29 776	33 591	28 148	84%	-5%

Tabel 7. Haiguste ennetamise projektid

Ennetuse tegevus	2008	2009	2009	2009
	I kvartal tegelik osalejate arv	I kvartal planeeritud osalejate arv	I kvartal tegelik osalejate arv	I kvartal tegelik/ 2009 I kvartal planeeritud
Koolitervishoid	169 792	173 525	162 656	94%
Noorte reproduktiivtervise projekt (ravijuhtude arv)	7 640	8 000	7 774	97%
Rinnavähi varajase avastamise projektid	5 027	9 000	5 483	61%
Emakakaelavähi varajane avastamine	2 324	4 000	3 102	78%
Südamehaiguste ennetamise projektid	1 299	1 150	856	74%
Osteoporoosi varajane avastamine	321	325	257	79%
Fenüülketonuuria ja hüpotüreooosi uuringute projektid	3 996	4 100	3 685	90%
Pärilike haiguste sünnieelne diagnostika	584	550	448	81%
Vastsündinute kuulmisskriining	3 072	3 550	3 585	101%
Noorsportlaste tervisekontroll	2 978	2 155	2 342	109%
B-hepatiidi vaktsineerimine	14	200	9	5%

Haiguste ennetamises I kvartali jooksul toimunud olulisemad tegevused ja muudatused:

- Rinnavähi ja emakakaelavähi varajase avastamise projektides oli planeeritud väikesem täitmine. Haigekassa poolt saadetava kutsega anti naistele võimalus valida uuringu teostamiseks tervishoiuasutust, mis on suurendanud uuritute arvu I kvartalis võrreldes 2008. aasta I kvartaliga. Planeeritud osalejate arv jäi aga siiski saavutamata, põhjuseks ilmselt asjaolu, et probleeme on kutsutute aadressidega. 2009. aasta jooksul läheb haigekassa kutsete saatmisel üle Rahvastikuregistris olevatele aadressidele.
Jaanuaris alustati koostöös Vähiliiduga rinna- ja emakakaelavähi ennetamise kampaaniat.
- Südamehaiguste ennetamise projektis jälgitakse sellest aastast enam, et projekt oleks suunatud vaid kõrge riskiga täiskasvanutele. Kavandatust väikesem täitmine I kvartalis oli seotud perearstide vähese vajadusega kõrge riskiga patsiente edasistele uuringutele suunata.
- Pärilike haiguste sünnieelse diagnostika projektis on muutused seotud meetodilise muudatusega, mille alusel tehakse kõigile naistele eelnev sõeltest ning vanus ainsana ei ole kromosoomianalüüsi näidustuseks. Esmaste sõeltestide tulemused on olnud planeeritust positiivsemad, seetõttu tehti ka invasiivseid uuringuid planeeritust vähem.
- Noorsportlaste tervisekontrollis alustati I kvartalis üleminekut rahvusvahelistel soovitel põhinevale juhisele. Üle 5 tunni nädalas sportivatele noortele on tagatud koormusele ja spordialale vastav uuringute kompleks ning täiendavad uuringud tehakse vaid meditsiinilisel näidustusel. See on märkimisväärselt vähendanud raviteenuste kulu isiku kohta ning on võimaldanud tervisekontrolli teha suuremale arvule noorsportlastest.
- B-hepatiidi vaktsineerimine on planeeritud meditsiinkoolide tudengitele. Planeeritust väikesem vajadus vaktsineerimiseks on seotud asjaoluga, et paljudele õppima asujatele on vaktsineerimine 13 aasta vanuses juba tehtud ning ka revaktsineerimise ei ole enam vajalik.

1.2. Üldarstiabi tervishoiuteenused

2009. aasta I kvartalis olid üldarstiabi kulud 263,6 miljonit krooni, mis on 97% samaks perioodiks planeeritud eelarvest. Üldarstiabi kogukuludest suurima osakaaluga (69%) on pearaha kulud.

Tabel 8. Üldarstiabi tervishoiuteenused (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmise %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Baasraha	29 840	29 840	29 756	100%	0%
Kauguse lisatasu	1 308	1 305	1 281	98%	-2%
Pearaha kuni 2 a vanuste kindlustatute eest	8 773	9 039	9 259	102%	6%
Pearaha 2 -70 a vanuste kindlustatute eest	146 453	145 490	144 928	100%	-1%
Pearaha üle 70 a vanuste kindlustatute eest	26 039	26 320	26 674	101%	2%
Uuringute fond	45 678	56 410	49 325	87%	8%
Perearsti kvaliteeditasu*	2 028	0	0		
Üldarstiabi reserv	0	750	0		
Perearsti nõuandetelefon	1 997	2 383	2 380	100%	19%
Kokku	262 116	271 537	263 603	97%	1%

*(varasemalt nimetatud tulemustasu) – 2008. a tulemuste eest tehakse väljamakse 2009. a III kvartalis ühekordselt

Tabel 9. Perearsti nimistute ja nimistus olevate isikute arv

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal tegelik	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Nimistute arv			
Nimistute arv	798	801	0%
Kauguse lisatasu saavate nimistute arv	193	193	0%
Kindlustatute arv nimistus	1 607	1 593	-1%
Kindlustatud isikute arv nimistutes			
Kuni 2 a kindlustatud	27 358	28 846	5%
2-70 a kindlustatud	1 093 905	1 088 048	-1%
Üle 70 a kindlustatud	161 451	165 264	2%

- Nimistute arv on kasvanud võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 3 võrra ja samas on vähenenud kindlustatute arv nimistus.
- Perearsti kvaliteeditasu (varem nimetatud tulemustasuks) makseid teostatakse alates 2008. a juulist kord aastas ühekordse väljamaksena, seega 2008. a tulemuste eest saavad perearstid kvaliteeditasu käesoleva aasta III kvartalis.
- Üldarstiabi eelarve reservi planeeritud vahenditest tasuti normaalse raseduse jälgimiseks 65,7 tuhat krooni. Lahangutega seotud kulud 2009. a I kvartalis olid 112,9 tuhat krooni. Need kulud kajastuvad aruandes uuringufondi real.
- Üleriigilise perearsti nõuandetelefoni 1220 teenuse raames vastati I kvartalis kokku 53 929 kõnele (2008. a I kvartalis 48 848 kõnele). Kõnede arv on keskmiselt 600 kõnet päevas ning see on 2008. a I kvartalist suurem ligikaudu 10% võrra.

1.3. Eriarstiabi

Eriarstiabi kulud olid I kvartalis kokku 1,7 miljardit krooni sh keskostu tervishoiuteenuste kulu 28,5 miljonit krooni.

1.3.1. Eriarstiabi kulud v.a keskostu tervishoiuteenused

Eriarstiabi eelarve täitmine oli I kvartalis 99%.

2009. aasta I kvartali eriarstiabi kulud (ilma ööpäevaringse valmisoleku tasudeta) on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga suurenenud 3%. Eriarstiabi kuludest 37% on kasutatud ambulatoorsete ja päevaravi, 63% statsionaarsete teenuste eest tasumiseks. Statsionaarsed ravijuhud moodustasid kõikidest eriarstiabi ravijuhtudest (v.a valmisoleku ravijuhud) 8%.

2009. aasta I kvartali ravijuhtude eelarve täideti 97%.

Esimese kvartali lõpus ootas eriarstiabi järjekorras ca 18% kogu kindlustatute arvust (225 613 inimest), mis on 1% (st 1 234 inimese) võrra rohkem, kui 2008. a I kvartali lõpus.

Tabel 10. Eriarstiabi kulu (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
1	2	3	4	5	6
Kirurgia	300 473	312 110	303 482	97%	1%
ambulatoorne	50 415	52 795	50 314	95%	0%
päevaravi	12 502	11 263	13 272	118%	6%
statsionaarne	237 556	248 052	239 896	97%	1%
Otorinolarüngoloogia	48 447	47 260	47 635	101%	-2%
ambulatoorne	20 322	21 066	21 010	100%	3%
päevaravi	8 882	7 672	7 603	99%	-14%
statsionaarne	19 243	18 522	19 022	103%	-1%
Neuroloogia	49 902	51 979	52 055	100%	4%
ambulatoorne	22 055	23 756	23 440	99%	6%
päevaravi	92	69	104	151%	13%
statsionaarne	27 755	28 154	28 511	101%	3%
Oftalmoloogia	65 168	69 189	67 303	97%	3%
ambulatoorne	31 849	32 878	32 087	98%	1%
päevaravi	29 436	32 152	31 460	98%	7%
statsionaarne	3 883	4 159	3 756	90%	-3%
Ortopeedia	131 801	139 509	141 214	101%	7%
ambulatoorne	26 187	28 102	27 939	99%	7%
päevaravi	8 716	8 429	8 228	98%	-6%
statsionaarne	96 898	102 978	105 047	102%	8%
Onkoloogia	127 777	142 520	143 467	101%	12%
ambulatoorne	65 268	71 604	70 726	99%	8%
päevaravi	4 105	11 373	11 307	99%	175%
statsionaarne	58 404	59 543	61 434	103%	5%
Sünnitusabi ja günekoloogia	156 760	164 572	159 271	97%	2%
ambulatoorne	66 895	72 609	70 488	97%	5%
päevaravi	8 660	8 090	8 488	105%	-2%
statsionaarne	81 205	83 873	80 295	96%	-1%
Pulmonoloogia	49 404	51 119	46 465	91%	-6%
ambulatoorne	22 147	23 460	21 043	90%	-5%
statsionaarne	27 257	27 659	25 422	92%	-7%

1	2	3	4	5	6
Dermatoveneroloogia	18 641	18 858	18 308	97%	-2%
ambulatoorne	15 463	15 455	15 051	97%	-3%
päevaravi	208	383	389	102%	87%
statsionaarne	2 970	3 020	2 868	95%	-3%
Pediaatria	76 436	69 603	73 150	105%	-4%
ambulatoorne	16 954	16 019	17 760	111%	5%
päevaravi	1 622	1 633	1 643	101%	1%
statsionaarne	57 860	51 951	53 747	103%	-7%
Psühhiaatria	70 523	73 810	73 334	99%	4%
ambulatoorne	19 631	19 791	21 124	107%	8%
päevaravi	228	236	264	112%	16%
statsionaarne	50 664	53 783	51 946	97%	3%
Infektsioonhaigused	22 178	22 983	21 858	95%	-1%
ambulatoorne	6 499	6 746	6 731	100%	4%
statsionaarne	15 679	16 237	15 127	93%	-4%
Sisehaigused	376 485	393 204	391 119	99%	4%
ambulatoorne	71 669	75 168	72 017	96%	0%
päevaravi	28 563	30 146	27 544	91%	-4%
statsionaarne	276 253	287 890	291 558	101%	6%
Esmane järelravi	5 312	5 669	5 449	96%	3%
statsionaarne	5 312	5 669	5 449	96%	3%
Taastusravi	33 890	37 961	37 428	99%	10%
ambulatoorne	15 043	18 089	17 929	99%	19%
statsionaarne	18 847	19 872	19 499	98%	3%
Klassifitseerimata mittemed*	3 656	0	0	-	-100%
ambulatoorne	3 656	0	0	-	-100%
Eriarstiabi kokku	1 536 853	1 600 346	1 581 538	99%	3%
ambulatoorne	454 053	477 538	467 659	98%	3%
päevaravi	103 014	111 446	110 302	99%	7%
statsionaarne	979 786	1 011 362	1 003 577	99%	2%
Valmisolekutasu	24 878	41 739	41 739	100%	68%
Kokku	1 561 731	1 642 085	1 623 277	99%	4%

* Alates 2009. aastast ei planeerita iseseisva eelarvereana, vaid vastavalt põhierialale

Tabel 11. Eriarstiabi juhud (RJ)

1	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
1	2	3	4	5	6
Kirurgia	93 037	95 098	89 990	95%	-3%
ambulatoorne	78 129	80 640	75 483	94%	-3%
päevaravi	2 533	2 287	2 600	114%	3%
statsionaarne	12 375	12 171	11 907	98%	-4%
Otorinolarüngoloogia	56 920	53 441	53 080	99%	-7%
ambulatoorne	51 804	48 664	48 167	99%	-7%
päevaravi	1 639	1 412	1 455	103%	-11%
statsionaarne	3 477	3 365	3 458	103%	-1%
Neuroloogia	33 722	35 113	34 202	97%	1%
ambulatoorne	31 974	33 275	32 304	97%	1%
päevaravi	21	15	20	133%	-5%
statsionaarne	1 727	1 823	1 878	103%	9%

	1	2	3	4	5	6
Oftalmoloogia		89 132	92 459	85 397	92%	-4%
ambulatoorne		85 461	88 432	81 475	92%	-5%
päevaravi		3 263	3 575	3 523	99%	8%
statsionaarne		408	452	399	88%	-2%
Ortopeedia		62 719	65 636	63 519	97%	1%
ambulatoorne		58 016	60 940	58 688	96%	1%
päevaravi		1 151	1 088	1 057	97%	-8%
statsionaarne		3 552	3 608	3 774	105%	6%
Onkoloogia		22 946	24 552	22 912	93%	0%
ambulatoorne		20 185	21 398	19 632	92%	-3%
päevaravi		291	778	823	106%	183%
statsionaarne		2 470	2 376	2 457	103%	-1%
Sünnitusabi ja günekoloogia		132 167	132 152	129 887	98%	-2%
ambulatoorne		119 029	118 943	117 134	98%	-2%
päevaravi		4 255	4 083	4 315	106%	1%
statsionaarne		8 883	9 126	8 438	92%	-5%
Pulmonoloogia		16 419	17 195	15 590	91%	-5%
ambulatoorne		15 577	16 329	14 663	90%	-6%
statsionaarne		842	866	927	107%	10%
Dermatoveneroloogia		41 890	42 681	41 588	97%	-1%
ambulatoorne		41 440	42 176	41 074	97%	-1%
päevaravi		80	125	159	127%	99%
statsionaarne		370	380	355	93%	-4%
Pediaatria		39 397	36 580	37 598	103%	-5%
ambulatoorne		30 623	28 320	29 038	103%	-5%
päevaravi		475	419	376	90%	-21%
statsionaarne		8 299	7 841	8 184	104%	-1%
Psühhiaatria		55 207	54 013	57 970	107%	5%
ambulatoorne		52 405	51 176	55 029	108%	5%
päevaravi		38	40	56	140%	47%
statsionaarne		2 764	2 797	2 885	103%	4%
Infektsioonhaigused		6 861	7 443	7 726	104%	13%
ambulatoorne		4 359	4 962	4 809	97%	10%
statsionaarne		2 502	2 481	2 917	118%	17%
Sisehaigused		101 711	104 860	102 354	98%	1%
ambulatoorne		86 294	89 433	87 219	98%	1%
päevaravi		1 075	1 054	1 105	105%	3%
statsionaarne		14 342	14 373	14 030	98%	-2%
Esmane järelravi		483	489	483	99%	0%
statsionaarne		483	489	483	99%	0%
Taastusravi		14 342	16 440	15 980	97%	11%
ambulatoorne		12 553	14 591	14 167	97%	13%
statsionaarne		1 789	1 849	1 813	98%	1%
Klassifitseerimata mittemed.*		5 028	-	-	-	-100%
ambulatoorne		5 028	-	-	-	-100%
Kokku		771 981	778 152	758 276	97%	-2%
ambulatoorne		692 877	699 279	678 882	97%	-2%
päevaravi		14 821	14 876	15 489	104%	5%
statsionaarne		64 283	63 997	63 905	100%	-1%
Valmisolekutasu maksmine		32	57	31	54%	-3%
Kokku		772 013	778 209	758 307	97%	-2%

* Alates 2009. aastast ei planeerita iseseisva eelarveteena, vaid vastavalt põhierialale.

Olulisimad muutused erialadel I kvartalis:

- Osadel erialadel (neuroloogias ja günekoloogias, psühhiaatrias) on päevaravi ravijuhtude suurem arv suurendanud ka vastavate erialade ravikulusid.
- 2009. aasta I kvartalis ületas kõige enam eelarvet pediatría eriala ja see oli ka ainuke eriala, kus oli ületamine nii kulude (5%) kui ravijuhtude (3%) osas. Kulude kasv on tingitud viiruslikest nakkustest põhjustatud ravijuhtude arvu tõusust ja võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kalleid ravijuhte (maksumusega üle 500 000 krooni) 3 korda rohkem.
- Ortopeedia eriala tegelikud ravikulud ületasid samuti eelarvet 1%, mille põhjuseks võib lugeda kevadtalvistest ilmastikuga seotud traumadest tingitud 6% suuremat statsionaarsete RJ-de arvu võrreldes eelmise aasta sama perioodiga.
- Onkoloogia erialal on seoses Põhja-Eesti Regionaalhaigla tsentraliseeritud lahustikeskuse valmimisega osutatud päevaravis *ca* 500 RJ rohkem kui eelmise aasta I kvartalis (lahustikeskus anti käiku II kvartalis 2008). Päevaravi RJ-de suurem arv ja suurenenud ambulatoorse ravijuhu keskmine maksumus on tõstnud ka eriala kulusid. Statsionaarsete ravikulude suurenemise põhjuseks on statsionaarsete ravijuhtude üldine tõus ja üks kallis ravijuht (maksumusega ligi 860 000 krooni).
- Valmisolekutasu kulude kasvu põhjuseks võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on rahastamise põhimõtete muutumine alates eelmise aasta II kvartalist.

1.3.2. Keskostu tervishoiuteenused

Keskostu tervishoiuteenuste puhul on tegemist kallihinnaliste tervishoiuteenustega, mis on mõeldud raskete haigusjuhtumite raviks.

Et raskete haiguste esinemist ja ravi maksumust, samuti haigete valmisolekut planeeritud operatsioonideks ei saa päris täpselt ette prognoosida, võivad keskostu tervishoiuteenuste tegelikud kulud kvartalite kaupa planeeritust erineda.

Tabel 12. Keskostu tervishoiuteenused (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Luuüdi transplantatsioon	1 941	3 866	2 017	52%	4%
Peritoneaaldialüüs	7 274	7 771	6 229	80%	-14%
Kindlustatute vältimatu transport (lennuk, kopter)	417	833	563	68%	35%
Hematoloogia ravikuurid	3 655	4 640	3 763	81%	3%
Antidoodid, raviseerumid	100	100	100	100%	0%
Kusepõie sfinkteri protees	94	283	0	0%	-
Kuulmisimplantatsioonid	0	875	292	33%	-
Patoanatomiline lahang	307	425	302	71%	-2%
Keskostu ravimid	8 922	21 308	15 253	72%	71%
Kokku	22 710	40 101	28 519	71%	26%

Tabel 13. Keskostu tervishoiuteenuste ravijuhud

	2008 I kvartal		2009 I kvartal		Muutus võrreldes 2008. aastaga %	
	RJ	RJKM	RJ	RJKM	RJ	RJKM
Luuüdi transplantatsioon	18	107 833	12	168 083	-33%	56%
Peritoneaaldialüüs	262	27 763	234	26 620	-11%	-4%
Kindlustatute vältimatu transport (lennuk, kopter)	17	24 529	22	25 591	29%	4%
Hematoloogia ravikuurid	71	51 479	61	61 688	-14%	20%
Antidoodid, raviseerumid	1	100 000	1	100 000	0%	0%
Kusepõie sfinkteri protees	1	94 191	0	0	-	-
Kuulmisimplantatsioonid	0	0	1	291 587	-	-
Patoanatomiline lahang	192	1 599	190	1 589	-1%	-1%
Keskostu ravimid	415	21 499	551	27 682	33%	29%

2009. aasta I kvartalis jäid keskostu tervishoiuteenuste kulud planeeritust väiksemaks pea kõigi keskostu tervishoiuteenuste osas (v.a antidoodid ja raviseerumid). Kõik kasutamata vahendid kanduvad edasi järgmisse perioodi.

- **Luuüdi transplantatsiooni operatsioonide, peritoneaaldialüüsi ja hematoloogia ravikuuride** tegelikus kasutuses jäi prognoositust väiksemaks ravivajajate arv.
- Perioodiks planeeritud **kusepõie sfinkteri proteesi** operatsioonid ja kaks **kuulmisimplantaadi operatsiooni** lükkusid patsientide tervisest oleneval põhjusel edasi II kvartalisse.
- **Vältimatu lennutranspordi** teenusel osutus prognoositust odavamaks ühe lennu keskmine maksumus.
- **Keskostu ravimite** (reumatoloogiliste ja gastroenteroloogiliste haiguste bioloogiline ravi, ensüümravi Gaucher' haiguse I tüübi korral, psühhiaatriliste haiguste ravi süstitava risperidooni depoovormiga, Fabry tõve ravi ja akromegaalia ning neuroendokriinkasvajate ravi) kasutuses planeeriti 2009. aastaks ravijuhtude tõusu. I kvartali tegelike andmete alusel ei jõutud veel uute patsientide raviga täies mahus alustada.

1.3.3. Eriarstiabi peamiste kasutusnäitajate võrdlus

Muutused võrreldes 2008. aasta I kvartaliga:

- Kõige enam tekitab muret jätkuv RJKM suurenemine ja seda kõikide ravitüüpide osas.
- Kuigi ambulatoorseid teenuseid kasutanud isikute arv on I kvartalis vähenenud 2%, siis suurenenud on plaanilisi päevaraviteenuseid kasutanud isikute arv. Sellega on teenuseid kasutanud isikute arv päevaravis ja statsionaaris kokku käesoleva aasta I kvartalis sama suur, kui eelmise aasta samal perioodil. Ambulatooreid teenuseid kasutanud isikute arvu vähenemine on seotud haigekassa Nõukogu otsusega pikendada käesoleval aastal plaanilise ambulatoorse eriarstiabi ravijärjekorra maksimumpikkust neljalt nädalalt kuuele.
- Positiivne on see, et vältimatu abi osakaal ei ole ühegi ravitüübi osas suurenenud.

Tabel 14. Eriarstiabi kasutuse olulisemad näitajad

Kriteerium	2008 I kvartal	2009 I kvartal	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Ravijuhu keskmine maksumus (RJKM) kroonides	1 991	2 086	5%
ambulatoorne	655	689	5%
päevaravi	6 949	7 121	2%
statsionaarne	15 242	15 704	3%
Statsionaarsete voodipäevade arv	396 131	388 469	-2%
Keskmine statsionaarsel ravil viibimine päevades	6,16	6,08	-1%
Ambulatoorsete vastuvõttude arv	953 102	914 633	-4%
ambulatoorne	933 948	894 444	-4%
päevaravi	19 154	20 189	5%
Ambulatoorseid vastuvõtte ravijuhu kohta	1,35	1,32	-2%
ambulatoorne	1,35	1,32	-2%
päevaravi	1,29	1,30	1%
Eriarstiabi teenuseid kasutanud isikute arv*	410 277	401 448	-2%
ambulatoorne	391 718	382 459	-2%
päevaravi	13 643	13 855	2%
statsionaarne	53 534	53 311	0%
Ravijuhtude arv isiku kohta	1,88	1,89	1%
ambulatoorne	1,77	1,78	1%
päevaravi	1,09	1,12	3%
statsionaarne	1,20	1,20	0%
Vältimatu abi osakaal ravikuludest	45%	44%	-1%
ambulatoorne	17%	16%	-1%
päevaravi	6%	8%	2%
statsionaarne	62%	62%	0%
Vältimatu abi osakaal ravijuhtudest	19%	19%	0%
ambulatoorne	16%	15%	-1%
päevaravi	16%	14%	-2%
statsionaarne	57%	56%	-1%
Operatsioonide arv	42 649	42 483	0%
ambulatoorne	4 598	5 031	9%
päevaravi	12 731	12 252	-4%
statsionaarne	25 320	25 200	0%

* Eriarstiabi kasutanud isikute arv ravitüüpide kaupa on suurem kui eriarstiabi kasutanud isikute arv kokku, sest üks isik võib kasutada nii ambulatoorse, statsionaarse kui ka päevaravi teenuseid.

1.4. Hooldusravi

2008. aasta I kvartalis tasus haigekassa hooldusravi teenuste osutamise eest 60,3 miljonit krooni, mis moodustab 99% samaks perioodiks planeeritud eelarvest.

Haigekassa eesmärk on hooldusravi teenuse kättesaadavuse parandamine, sh eriti ambulatoorsete ravijuhtude eelisarendamine, et võimaldada kindlustatutele rohkem koduseid hooldusraviteenuseid. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga saavutati selles osas kasv 19%.

Tabel 15. Hooldusravi (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Stationsaarne hooldusravi	47 919	51 555	50 635	98%	6%
Ambulatoorne hooldusravi, sh:	8 872	9 462	9 708	103%	9%
Koduõendus	7 398	7 850	8 098	103%	9%
Vähihaigete kodune toetusravi	1 190	1 344	1 326	99%	11%
Geriaatriline hindamine	284	268	284	106%	0%
Kokku	56 791	61 017	60 343	99%	6%

Tabel 16. Hooldusravi juhud ja ravijuhtu keskmine maksumus

	2008 tegelik		2009 tegelik		Muutus võrreldes 2008. aastaga %	
	RJ	RJKM	RJ	RJKM	RJ	RJKM
Stationsaarne hooldusravi	3 293	14 552	3 526	14 360	7%	-1%
Ambulatoorne hooldusravi, sh	3 960	2 240	4 700	2 066	19%	-8%
Koduõendus	2 881	2 568	3 481	2 326	21%	-9%
Vähihaigete kodune toetusravi	772	1 541	913	1 452	18%	-6%
Geriaatriline hindamine	307	925	306	928	0%	0%
Kokku	7 253	7 830	8 226	7 336	13%	-6%

1.5. Hambaravi

Ravikindlustuse seaduse kohaselt võtab haigekassa tasu maksmise kohustuse üle kuni 19-aastaste kindlustatud isikute eest. Täiskasvanud isikute hambaravi teenuste eest võtab haigekassa tasu maksmise kohustuse üle ainult vältimatu abi korras osutatud teenuste eest.

Kokku tasus haigekassa 2008. aasta I kvartalis hambaraviteenuste eest 72 miljonit krooni, mis moodustab planeeritust 98%. Võrreldes eelmise aasta sama perioodi tegeliku täitmisega on kulud vähenenud 3%.

Hambahaiguste ennetuse ravijuhtude arvu vähenemise põhjuseks võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on 2009. aastal sihtrühma täpsustamine. Eelarves planeeriti juba ennetuse ravijuhte ja kulusid vähem. Hambahaiguste ennetuse eelarve täitmine kulude osas oli 100% ja ravijuhtude osas 101%.

Tabel 17. Hambaravi (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Laste hambaravi	57 831	56 909	56 457	99%	-2%
Hambahaiguste ennetus	2 561	1 971	1 975	100%	-23%
Ortodontia	10 577	10 807	10 109	94%	-4%
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	3 652	3 481	3 500	101%	-4%
Kokku	74 621	73 168	72 041	98%	-3%

Tabel 18. Hambaravi ravijuhud

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Laste hambaravi	76 430	75 347	74 493	99%	-3%
Hambahaiguste ennetus	11 076	8 447	8 544	101%	-23%
Ortodontia	9 627	9 721	8 838	91%	-8%
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	5 290	5 185	5 166	100%	-2%
Kokku	102 423	98 700	97 041	98%	-5%

2. Tervise edendamise kulud

Haigekassa tegeleb tervise edendamisega projektitöö kaudu vastavalt haigekassa nõukogu kinnitatud prioriteetidele ja kooskõlastatult Sotsiaalministeeriumiga.

Tervise edendamisele planeeritud I kvartali eelarvest kasutati 1,7 miljonit krooni (57%). Eelarve alataitmine on tingitud sellest, et I kvartali kulude vahearuande esitasid vaid pooled projektitaitjad. Tervist edendavate projektide puhul ei ole kohustust kvartaalseks aruandluseks, vaid aruandeid esitatakse jooksvalt vastavalt projektiplaanile ning suurem kulude arvestus langeb poolaasta ja projektilepingute lõppemise perioodi. Sel aastal lõpevad projektid 80% ulatuses detsembris. Vahearuannete laekumist mõjutab ka maavalitsuste kui maakondlike projektide elluvijate piirangud kulutustele aasta alguses seoses riigieelarve kinnitamise edasilükkumisega.

I kvartali lõpuks on 2009. aasta tegevusteks kokku sõlmitud 38 lepingut 12,5 miljoni krooni ulatuses, osa projekte käivitatakse veel II kvartalis ja mõned II poolaastal.

Haigekassa tervise edendamise tegevus oli suunatud sidusrühmadele (koolide ja lasteaedade tervisemeeskonnad), toimus teavitamine terviselehekülgedel päevalehtedes, on koostamisel tervisealased trükised. Suure osa tervise edendamisest moodustavad maakondlikud traumaennetusprojektid, samuti on töös riskirühmadele suunatud nõustamisprojektid.

Järgnevalt anname ülevaate olulisematest arendustegevustest tervise edendamise valdkonnas:

- Käivitati patsiendijuhendite vajaduste kogumise süsteem. Ettepanekuid erialaseltsidelt, patsiendiühendustelt ja tervishoiuteenuste osutajatelt laekus 23, millest tehakse rahastamiseks valik 30. aprilliks rahvatervise komisjoni arvamuse alusel.
- Sõlmiti leping Tervise Arengu Instituudiga ja tehakse ettevalmistusi igaaastase tervise edendamise üleriigilise konverentsi „Iga kogukonna võrdsed võimalused“ läbiviimiseks 5. juunil Tartus.
- Osaletakse koostööpartnerina esmatasandi tervishoiu haiguste ennetamise ja tervisedenduse tegevuste ja vajaduste kaardistamisel WHO Eesti esinduse ja TAI korraldamisel. Uurimuse tulemusi ja raportit tutvustatakse 4. juunil toimival seminaril Tartus.
- I kvartalis käivitus ka meediakampaania naiste osalemiseks vähi varajase avastamise uuringutel. „Kingi endale kindlustunne“ teleklippe on edastatud TV 3-s, ETV-s, Kanal 2-s ja PBK-s.

3. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid

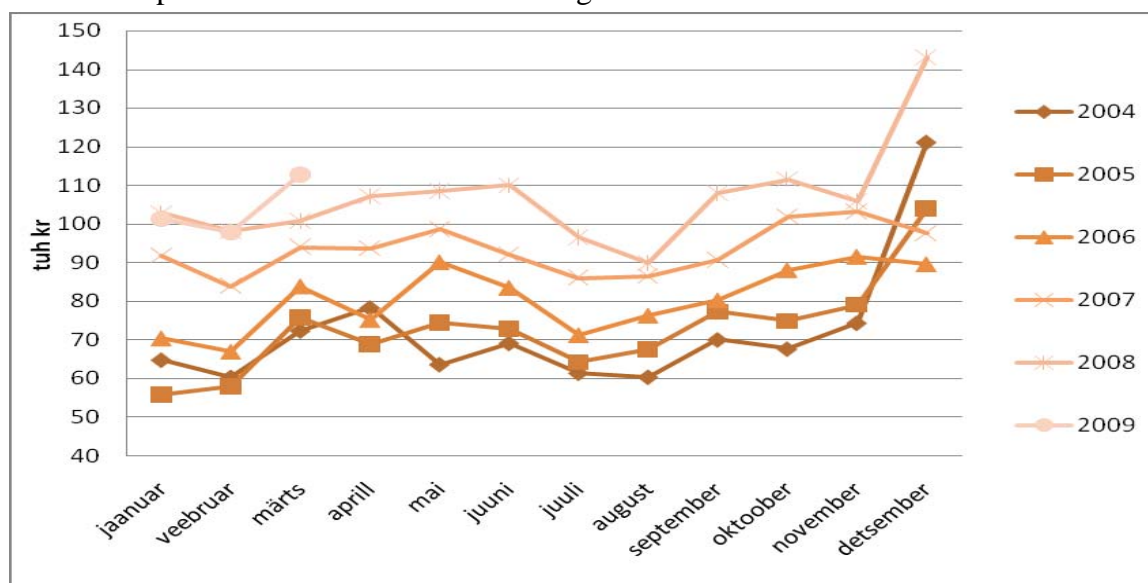
2009. aasta I kvartalis kindlustatutele kompenseeritud ravimite summa on 312,2 miljonit krooni, mis moodustab 2009. aastaks ravimihüvitistele planeeritud eelarvest (1,483 miljardit krooni) 21%.

Võrreldes 2008. aasta esimese kolme kuuga kulus käesoleva aasta alguses ravimihüvitistele 10,6 miljoni krooni võrra enam vahendeid. Aasta algusest jõustunud ravimite 9% käibemaks tekitas olukorra, kus vajalikud ravimid osteti välja juba eelmise aasta lõpus et vähendada kallimate hindadega ravimite väljaostmist I kvartalis.

Tabel 19. Kindlustatutele kompenseeritud ravimid (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal tegelik	Muutus võrreldes 2008. aastaga	Kulutuste osakaal soodusliigiti	
				2008	2009
100% kompenseeritavad ravimid	130 308	146 702	13%	43,2%	47,0%
90% kompenseeritavad ravimid	83 209	79 200	-5%	27,6%	25,4%
75% kompenseeritavad ravimid	20 429	20 210	-1%	6,8%	6,5%
50% kompenseeritavad ravimid	67 551	66 020	-2%	22,4%	21,1%
Erandkorras kompenseeritavad ravimid	49	26	-47%	0,0%	0,0%
KOKKU	301 546	312 158	4%	100%	100%

Hüppeliselt on kasvanud kulutused 100% soodusravimitele. Selle põhjuseks on asjaolu, et 2008. aasta jooksul ja 2009. aasta alul on haigekassa alustanud kindlustatutele mitme uue ravimi kompenseerimist 100% soodumääraga.

Haigekassa poolt 2009. aasta jaanuaris ja veebruaris soodusravimite hüvitamiseks tehtud kulutused püsisid 2008. aasta samade kuudega võrdsel tasemel ning kasvasid alles märtsist. Suure tõenäosusega on põhjuseks asjaolu, et jaanuaris ja veebruaris tarvitasid paljud patsiendid eelmise aasta lõpus varutud ravimeid ning alles märtsis oli paljudel juhtudel vaja ravimeid uuesti välja osta.

Tabel 20. Soodusretseptide arv ja keskmine maksumus

	2008		2009		2009/ 2008	
	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale (kr)	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale (kr)	SR arv %	SR keskmine maksumus haigekassale %
100% soodusretseptid	172 011	758	171 935	853	0,0%	12,5%
90% soodusretseptid	483 378	172	435 041	182	-10,0%	5,8%
75% soodusretseptid	121 971	167	114 556	176	-6,1%	5,4%
50% soodusretseptid	856 049	79	811 296	81	-5,2%	2,5%
KOKKU	1 633 409	185	1 532 828	204	-6,2%	10,3%

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on väljaostetud **retseptide arv** langenud – põhjuseks tõenäoliselt varem ostetud ravimitagavarad, kuid **retsepti keskmine maksumus** haigekassale kasvab jätkuvalt. Tõus on osaliselt tingitud ravimite üldisest hinnatõusust, kuna 1. jaanuarist suurenes käibemaks 5%-lt 9%-le.

100% soodusravimite retsepti keskmise maksumuse suure tõusu põhjuseks on asjaolu, et eelmisel aastal said positiivse kompenseerimisotsuse mitmed kallihinnalised ja täismahus kompenseeritavad ravimid - metoksüpolüetüleenglükool-beetaepoetiin aplastilise aneemia raviks ja interferoon beta-1b ja glatirameer hulgiskleroosi raviks. Samuti on alates jaanuarist ambulatoorse ravimite loetelu kaudu kättesaadavad neerupuudulikkuse ravis kasutatavad erütropoetiini preparaadid.

Patsientide omaosaluses on esmakordselt üle pika aja näha langust mitmetes soodusliikides. Võib loota, et nii arstid, apteekrid kui ka patsiendid on hakanud ravimivalikul rohkem arvestama ka majanduslikke aspekte.

Tabel 21. Kindlustatu omaosaluse keskmised näitajad soodusravimite eest tasumisel

	2008	2009	Muutus võrreldes 2008. aastaga
	I kvartal %	I kvartal %	
100% soodusretseptid	3,8	3,6	-0,2
90% soodusretseptid	32,4	32,8	0,4
75% soodusretseptid	41,8	41,7	-0,1
50% soodusretseptid	66,8	67,1	0,3
Kindlustatu keskmine omaosalus	39,3	38,2	-1,1
sh 75%, 90% ja 100% soodusretseptid	20,3	19,3	-1,0

Kokkuvõtteks võib 2009. aasta I kvartali ravimihüvitisteks kulunud summat pidada ootuspäraseks, sest eelmise aasta lõpus tunduvat suurem ravimite väljaostmine on vähendanud käesoleva aasta I kvartalis väljaostetu soodusretseptide arvu. Kuna aga retsepti keskmine maksumus on 2008. aasta 3 esimese kuuga võrreldes oluliselt kasvanud (10,3%), on ka ravimihüvitistele tehtud kulutused siiski kasvutrendiga.

Esimese kvartali 21% ravimihüvitiste eelarve täitmine annab alust arvata, et eelarve ei pruugi planeeritud mahus täituda. Seetõttu on haigekassa ühe käesoleva aasta eelarve kulude kokkuhoiukohana planeerinud ka ravimihüvitiste eelarve 100 miljoni kroonise vähendamise.

4. Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud

Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud olid 2009. aasta I kvartalis 815,3 miljonit krooni, moodustades aasta eelarvest 32%.

Tabel 22. Töövõimetushüvitised (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Haigus hüvitised	407 699	409 214	471 271	115%	16%
Hooldushüvitised	103 724	151 088	134 141	89%	29%
Sünnitushüvitised	171 547	205 837	200 606	97%	17%
Tööõnnetushüvitised	9 200	11 198	9 281	83%	1%
Kokku	692 170	777 337	815 299	105%	18%

2009. aasta I kvartalis on võrreldes 2008. aasta I kvartaliga töövõimetushüvitiste kulud kasvanud 18% ning töövõimetushüvitiste 1 päeva keskmine maksumus 17%.

Töövõimetushüvitiste kulud on kasvanud peamiselt inimeste eelmise aasta sissetulekute tõusust tuleneva 1 päeva keskmise maksumuse kasvust ning töövõimetuslehel oleku keskmise aja pikenemisest. Haigekassa prognoosis 2009. aasta eelarves töövõimetuspäevade arvu 8% langust ning töövõimetuspäeva keskmise maksumuse 15% tõusu. Töövõimetuslehtede arv on vaadeldaval perioodil vähenenud, kuid erinevalt prognoosist ei toonud töötavate kindlustatute arvu vähenemine¹ kaasa töövõimetuspäevade langust, sest haiguslehel oleku päevade arv inimese kohta kasvas.

Võrreldes 2009. aasta I kvartali haiguslehtede kasutamise andmeid 2008. aasta I kvartaliga, on märgata haiguslehtede arvu langustendentsi jätkumist. Jätkunud on haiguslehel oleku perioodi pikenemine, mis oli 2008. aasta I kvartalis 12 päeva, kuid 2009. aasta I kvartalis on juba ligikaudu 14 päeva.

Tabel 23. Töövõimetushüvitised

	2008 I kvartal	2009 I kvartal	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
1	2	3	4
Haigus hüvitis			
Lehtede arv	144 228	125 021	-13%
Päevade arv	1 732 689	1 730 380	0%
Hüvitise summa (tuh kr)	407 699	471 271	16%
Päeva keskmine tulu (kr)	235	272	16%
Lehe keskmine pikkus	12,0	13,8	15%
Sünnitushüvitis			
Lehtede arv	3 580	3 559	-1%
Päevade arv	473 558	472 566	0%
Hüvitise summa (tuh kr)	171 547	200 606	17%
Päeva keskmine tulu (kr)	362	425	17%
Lehe keskmine pikkus	132,3	132,8	0%

¹ Töötavate kindlustatute arv on 2009 I kv võrreldes 2008 I kv langenud 5%.

	1	2	3	4
Hooldushüvitis				
Lehtede arv		39 257	39 394	0%
Päevade arv		335 594	348 947	4%
Hüvitise summa (tuh kr)		103 724	134 141	29%
Päeva keskmine tulu (kr)		309	384	24%
Lehe keskmine pikkus		8,5	8,9	4%
Tööõnnetushüvitis				
Lehtede arv		1 632	1 243	-24%
Päevade arv		34 771	27 829	-20%
Hüvitise summa (tuh kr)		9 200	9 281	1%
Päeva keskmine tulu (kr)		265	334	26%
Lehe keskmine pikkus		21,3	22,4	5%
Hüvitised kokku				
Lehtede arv		188 697	169 217	-10%
Päevade arv		2 576 612	2 579 722	0%
Hüvitise summa (tuh kr)		692 170	815 299	18%
Päeva keskmine tulu (kr)		269	316	17%
Lehe keskmine pikkus		13,7	15,2	12%

5. Muud rahalised hüvitised

Muud rahalised hüvitised on

- Hambaraviteenuse rahalised hüvitised
- Täiendav ravimihüvitis

5.1. Hambaraviteenuse rahalised hüvitised

Täiskasvanute hambaraviteenuse hüvitise kulud oli 2009. a I kvartalis 41 miljonit krooni, moodustades aasta eelarvest 19%.

Perioodil 2003 - 2008 maksti hambaravihüvitisi kõigile üle 19-aastastele kindlustatud isikutele. Alates 2009. aasta 1. jaanuarist jõustunud seadusemuudatusega on 300 krooni ulatuses hambaraviteenuse hüvitise taotlemise õigused isikutel, kellele on riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel määratud töövõimetus- või vanaduspension, ning üle 63-aastastel kindlustatutel. Kõrgendatud määras ehk 450 krooni suurust hüvitist makstakse endiselt rasedatele, alla üheaastase lapse emadele ja neile, kellel on tervishoiuteenuse tagajärjel tekkinud suurenenud hambaraviteenuse vajadus.

Hambaproteesihüvitise maksmise kord muutus alates 2008. aasta 1. augustist, mil lisaks 63-aastastele ja vanematele ning vanaduspensionäridele said õiguse kord kolme aasta jooksul kuni 4000 krooni ulatuses teenuse maksumusest hüvitamisele ka töövõimetuspensionärid.

Muutused hüvitise maksmise korras on toonud kaasa 2009. aasta eelarves prognoositut suurema kulude languse. 2009. aasta eelarves prognoosis haigekassa hambaproteesihüvitiste taotluste arvu 10% kasvu, tegelik hambaproteesi taotluste arvu kasv oli planeeritust poole väiksem. Töövõimetuspensionäride puhul on tegemist uue hüvitiste saajate sihtgrupiga, kelle puhul ei olnud selge proteesimise teenuste tegelik vajadus.

Tabel 24. Hambaraviteenuse hüvitiste kulud (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Proteesihüvitis	25 697	45 101	28 667	64%	12%
Hambaravihüvitis	25 769	10 000	12 357	124%	-52%
Kokku	51 466	55 101	41 024	74%	-20%

Tabel 25. Hambaraviteenuse hüvitiste juhtude arv

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Proteesihüvitis	10 897	19 882	11 393	57%	5%
Hambaravihüvitis	87 374	31 908	36 265	114%	-58%
Kokku	98 271	51 790	47 658	92%	-52%

5.2. Täiendav ravimihüvitis

Täiendavat ravimihüvitist maksti 2009. aasta esimeses kvartalis välja 488 isikule 1,6 miljonit krooni.

Hüvitatava summa suurenemine eelmise aasta I kvartaliga võrreldes on tingitud:

- ravimite käibemaksu tõusust;
- kindlustatute teadlikkus antud hüvitise liigist on järjepidevalt kasvanud.

Tabel 26. Täiendava ravimihüvitise kulud ja juhtude arv

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Hüvitatud summa tuh kr	1 359	1 166	1 592	137%	17%
Hüvitist saanud isikute arv	425	-	488	-	15%
Keskmiselt isikule makstud summa (kr)	3 200	-	3 263	-	2%

6. Muud ravikindlustuse hüvitiste kulud

Muud kulud on

- meditsiiniseadmehüvitised;
- hüvitised seoses Euroopa Liidu seadusandlusega ning välisriikidesse plaanilisele ravile suunamisega;
- riigieelarvest sihtotstarbelise eraldisena saadud vahenditega kaetavad kulud.

6.1. Meditsiiniseadmehüvitised

Haigekassa peab hüvitama meditsiiniseadmeid kõigile kindlustatutele, kellele arst on loetelus toodud tingimusi arvestades meditsiiniseadme kasutamise vajaduse määranud. Seega on meditsiiniseadmehüvitis haigekassale nn avatud kohustus sarnaselt kindlustatutele kompenseeritavate ravimitega.

Tabel 27. Meditsiiniseadmehüvitised (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	3 213	3367	4 131	123%	29%
Glükomeetrite testiribad	7 588	8305	9 251	111%	22%
Stoomihooldusvahendid	2 640	2810	2 693	96%	2%
Insuliinipumbad	223	519	383	74%	72%
Muud meditsiiniseadmed	141	223	135	61%	-4%
Kokku	13 805	15224	16 593	109%	20%

I kvartalis ületati aruandeperioodiks planeeritud eelarvet kahe suurema kasutusega meditsiiniseadme rühma - proteeside ja ortooside ning glükomeetrite testiribade - real. Mõlema rühma kulude ületamine on tingitud prognoositust suuremast hüvitise saajate arvust. Operatsiooni- ja traumajärgselt kasutatavaid **proteese ja ortoose** hüvitati aruandeperioodil 2265 isikule (so kolmandiku võrra rohkem kui 2008.a. I kvartalis) ja **glükomeetrite testiribasid** diabeetikutele 10 008 isikule (so neljandiku võrra rohkem, kui 2008.a. I kvartalis).

Hüvitiste kasv näitab, et jätkuvalt tõuseb kindlustatute teadlikkus oma õigustest ja võimalustest ja sellest, et õige meditsiiniseadme kasutamine kiirendab paranemist ja hoiab ära tüsistusi.

Muude meditsiiniseadmete (vahemahutid astmaravimite manustamiseks, ühekordsed põiekateetrid, põletushaigete surverõivad ja ravikontaktläätsed) ja **insuliinipumba** vajajate arv on osutunud planeeritust väiksemaks.

Et glükomeetrite testiribade, insuliinipumpade, ravikontaktläätsede ja ühekordsete põiekateetrite lubatud kogused võivad kindlustatud välja osta korraga terve poolaasta ulatuses, saab parema ülevaate meditsiiniseadmete tegelikust kasutusest I poolaasta lõpus.

6.2. Hüvitised seoses Euroopa Liidu seadusandlusega ning välisriikidesse plaanilisele ravile suunamisega

Tervishoiuteenuse kulud Euroopa Nõukogu määruste alusel

Kulud Euroopa Nõukogu määruste alusel olid esimeses kvartalis 4,1 miljonit krooni.

Tervishoiuteenuste osutamist ning selle eest tasumist reguleerib EL riikide sotsiaalkindlustussüsteeme koordineeriv Euroopa Nõukogu määrus 1408/71 ja selle rakendusmäärus 574/72.

Nendest määrustest tulenevad tervishoiuteenuste hüvitised on haigekassale avatud kohustus.

Eesti Haigekassa kindlustatutel on õigus:

- saada teises liikmesriigis ajutiselt viibides vajaminevat arstiabi;
- teises liikmesriigis elades igasugust arstiabi.

Nimetatud arstiabi kulude kandjaks jääb Eesti Haigekassa.

Teistes EL liikmesriikides kindlustatutel on õigus:

- vajaminevale arstiabile ajutisel viibimisel Eestis;
- igasugusele arstiabile Eestis elades.

EL liikmesriikide kindlustatute vajamineva arstiabi eest tasub esmalt haigekassa, kuid tervishoiuteenuste kulude lõplikuks kandjaks jääb isiku kindlustajariik.

Tulenevalt sellest, et vastavalt rakendusmäärusele 574/72 toimub liikmesriikide vahel arveldamine ajalise nihkega, ei ole võimalik väga täpselt planeerida arvete laekumist ning I kvartalis 2009 saabuski liikmesriikidest tavapärasest vähem arveid.

Plaaniline ravi välisriigis

Välisriiki ravile või uuringutele suunamine läbis 2008. aastal suure tõusu. Käesoleva aasta I kvartali jooksul on välisriiki ravile taotlejate arv stabiliseerunud. Teistest riikidest laekus raviarveid 28 isiku kohta, nendest 9 kindlustatut käisid välisriigis ravil, 13 kindlustatut uuringutel ja kuue kindlustatu kulud olid seotud luuüdidoonori otsinguga vastavalt Soome Punase Ristiga sõlmitud lepingule.

Tabel 28. Plaanilise ravi kulud (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Plaaniline ravi välisriigis	5 425	5 250	4 685	89%	-14%

Tabel 29. Plaanilise ravi juhud

	2008 I kvartal		2009 I kvartal		Muutus võrreldes 2008. aastaga %	
	RJ	RJKM	RJ	RJKM	RJ	RJKM
Plaaniline ravi välisriigis	35	155 000	28	173 050	-20%	12%

6.3. Riigieelarvest sihtotstarbelise eraldisena saadud vahenditega kaetavad kulud

Sihtotstarbeliselt rahastatakse riigieelarvest viljatusravi. Viljatusravile kulus I kvartalis 6 miljonit krooni sh raviteenustele 2,2 miljonit krooni ja ravimitele 3,8 miljonit krooni.

II Haigekassa tegevuskulud

Tabel 30. Haigekassa tegevuskulud (tuhandetes kroonides)

	2008 I kvartal tegelik	2009 I kvartal eelarve	2009 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine %	Muutus võrreldes 2008. aastaga %
Personali- ja juhtimiskulud kokku	16 742	17 791	17 168	96%	3%
Töötasu	12 561	13 348	12 880	96%	3%
sh juhatuselise liikmete tasu	453	462	462	100%	2%
Töötuskindlustusmaks	36	38	37	97%	3%
Sotsiaalmaks	4 145	4 405	4 251	97%	3%
Majandamiskulud	4 789	5 660	4 805	85%	0%
Infotehnoloogia kulud	1 886	2 535	2 043	81%	8%
Arenduskulud	535	1 030	270	26%	-50%
sh koolitus	260	487	202	41%	-22%
konsultatsioonid	275	543	68	13%	-75%
Finantskulud	21	40	34	85%	62%
Muud tegevuskulud	644	976	684	70%	6%
sh ravikindlustussüsteemi järelevalve	0	300	395	132%	-
avalikud suhted/teavitamine	46	289	41	14%	-11%
muud kulud	598	387	248	64%	-59%
Haigekassa tegevuskulud kokku	24 617	28 032	25 004	89%	2%

I kvartalis olid kavandatust oluliselt väiksemad konsultatsioonide ning avalike suhete ja teavitamise kulud

- Konsultatsioonide eelarve on alatäidetud, sest ravijuhendite koostamine ei edenenud vastavalt planeeritud ajakavale. Samuti ei kasutatud planeeritud mahus juriidilisi konsultatsioone, kuna puudus vajadus ekspertide kaasamiseks õigusaktide eelnõude koostamisel
- Avalikud suhted/teavitamine eelarve on alatäidetud, kuna planeeritud haigekassa meenete ostu ei toimunud.
- Ravikindlustussüsteemi järelevalve eelarve on ületatud, kuna haigekassa majandusaasta aruande audit lõpetati planeeritud II kvartali asemel I kvartalis (auditi eest tasumine oli planeeritud II kvartali eelarvesse).

Bilanss

Tuhandetes kroonides

AKTIVA	31.03.2009	31.03.2008
Käibevara		
Raha ja pangakontod	1 085 810	847 323
Võlakirjad ja muud väärtpaberid	1 929 331	1 789 395
Nõuded ja ettemaksed		
Nõuded ostjate vastu	9 734	10 496
Muud lühiajalised nõuded	2 423	13 140
Sotsiaalmaksu nõue	1 205 958	1 321 075
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	5 657	4 901
Kokku	1 223 772	1 349 612
Varud		
Ostetud kaubad müügiks	173	122
Käibevara kokku	4 239 086	3 986 452
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud		
Aktsiad ja osad	90	90
Pikaajalised võlakirjad	397 898	308 419
Mitmesugused pikaajalised nõuded	8 553	6 142
Kokku	406 541	314 651
Materiaalne põhivara		
Maa ja ehitised (jääkmaksumuses)	2 687	1 805
Muu inventar (jääkmaksumuses)	8 219	10 185
Kokku	10 906	11 990
Immateriaalne põhivara		
Ostetud litsentsid	2 059	2 919
Põhivara kokku	419 506	329 560
AKTIVA KOKKU	4 658 592	4 316 012
PASSIVA	31.03.2009	31.03.2008
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad tarnijatele		
Raviasutustele teenuste eest tasumata arved	539 146	496 335
Apteekidele soodustingimustel väljastatud ravimite eest tasumata arved	88 242	75 616
Teistele tarnijatele ravikindlustuse hüvitiste eest tasumata arved	87 141	138 912
Muud tarnijatele tasumata arved	968	4 375
Võlad tarnijatele kokku	715 497	715 238
Maksuvõlad	85 751	46 672
Võlad töövõtjatele	9 357	7 711
Muud võlad	995	850
Lühiajalised kohustused kokku	811 600	770 471
Kohustused kokku	811 600	770 471
Omakapital		
Reservid	1 067 055	804 512
Eelmiste perioodide tulem	3 097 553	2 799 518
Aruandeaasta tulem	-317 616	-58 489
Omakapital kokku	3 846 992	3 545 541
PASSIVA KOKKU	4 658 592	4 316 012

Tulemiaruanne

Tuhandetes kroonides

	01.01.2009- 31.03.2009	01.01.2008- 31.03.2008
Laekumised riigieelarvest ja sissenõuded teistelt isikutelt	2 937 382	3 003 863
Sihtfinatseerimise tulud	5 955	7 423
IVF sihtfinatseerimise kulud	-5 955	-7 423
Ravikindlustuse kulud	-3 273 119	-3 078 555
Brutotulem	-335 737	-74 692
Üldhalduskulud	-24 286	-23 545
Muud tegevustulud	11 090	9 813
Muud tegevuskulud	-684	-643
Tegevustulem	-349 617	-89 067
Finantstulud ja -kulud		
muud intressi- ja finantstulud	32 035	31 007
muud finantskulud	-34	-429
Kokku finantstulud ja -kulud	32 001	30 578
Aruandeaasta tulem	-317 616	-58 489